

Musikpedagogiska royndartiltakið um at verða liðugt:

Ungdóminum tørvar musikundirvísing — ætlanin at tvífalda talið á lærarum

Stór og fjølbroytt konsert í Fuglafirði sunnukvöldið

Vit siggja Eysturoyar Blásiensemble spæla til eina konsert á Frútrøð. Nú spæla tey í Fuglafirði

Tað «Musikpedagogiska vera liðugt. Undirvísing, sum hevur verið

fyriskipað í Havn og í Eysturoynni, endar í

næstum. Ætlanin er tó ikki at gevast við hesum tiltaki nú. Tvørturímóti verður í løtuni arbeitt við eini ætlan at útbýggja hesa undirvísingarskipan, sum í høvuðsheitum miðjar ímóti at geva ungum fólki í Havn og úti á bygd møguleikan at verða undirvíst í tónleiki — av fólki, sum hevur fingið hægri útbúgving innan tónleik. Í hesum sambandi hevur landsstýrið sett eina nevt, sum skal kanna møguleikarnar fyri at víkja um tiltakið longu til heystar.

Ætlanin er at økja talið á lærarum úr trimum upp í

seks, soleiðis at tað kann verða undirvíst í fleiri tónleikagreinum umframt at høvi verður at koma út til fleiri pláss við undirvísingini enn higartil.

Triggir íslenskir tónleikarar hava undirvíst ungfolki hetta fyrsta royndarárið. Tey fara helst aftur til Íslands í hesum árinum. Men enn eru tey so framvegis í Føroyum. Og tey fara at skipa fyri eini stórar og fjølbroyttari konsert í morgin. Konsertin verður hildin í skúlanum í Fuglafirði sunnukvöldið kl. 20.

Skráin er henda: Fyrst hoyra vit eina hornkvintett úr Klaksvík, har Páll

Sólstein hevur solospælið. Hann spælir uppá valdhorn. Síðani framførir Eysturoyar Blásiensemble tónleik undir leiðslu av Bjørn Arnason. Harnæst syngja Simun Nónklett og Tórleif Hansen burtur úr teimum heimskendu Gluntarne. Hetta verður við orkesturfylgispæli.

Síðani spælir íslenska trioin: Hrefna Eggertsdóttir, Kjartan Óskarson og Bjørn Arnason. Havnarkórið luttekur undir leiðslu av Ólavi Hátún. At enda spælir Fuglafjarðar Hornorkestar stjørnað av Robert Oughton.

Pensiónshækkingin góða undirtøku:

Bert tann eini flokkurin sveik

Framburðsflokkurin tekur ikki undir við at hækka pensiónirnar, tí føroyingar vilja ikki vera við í EF ella tosa danskt!!!

Fólkatingið hevur haft 1. viðgerð av lógaruppskotið um ymiskar broytingar — millum teirra hækking av socialu pensjónunum í Føroyum.

Fyri javnaðarflokkinn mælti Jákup Lindenskov til at fremja uppskotið, soleiðis sum tað er samtykt av løgtinginum 31. mars. Hann greiddi frá, at hetta er ein ajourføring av pensjónunum frá 1. januar 1979.

Allir flokkar í fólkatinginum uttan Framburðsflokkurin tóku undir við uppskotið.

Askjær Jørgensen, framsøgumaðurin hjá Framburðsflokkinum, kundði ikki taka undir við uppskotið. Tí, segði hann, føroyingar vilja ikki á nakkran hátt luttaka í danska felagsskapinum, hvørki á ein ella annan hátt, ikki í felagsmarknaðinum og heldur ikki vilja teir brúka danskt sum mál teirra.

Til hetta svaraði Jákup Lindenskov, at tað helst fór at vera nyttuleyst at svara til tað, sum Askjær J. segði, men tá hann eisini vil krevja, at føroyingar skulu brúka danskt sum teirra mál, so var hetta roynt longu í

miðöldini, tá føroyar fingur trúbotina, men tað er neyvan nakar sum í álvara fer at gera ta royndina um aftur.

Summir av framsøgumonnunum spurdu, hvi pensjónirnar ikki vórðu ajourførðar við pensjónirnar í ríkinum annars.

Til hetta svaraði J. Lindenskov, at royndir vóru gjørdar til tess, men tá var svarið frá ríkisstjórnini m.a., at pensjónshækkingarnar vóru goldnar úr tí danska ATP grunninum og tað var eingin heimild at veita føroyskum pensjónistum nakað úr hesum útgjaldinum.

Somuleiðis eru skattaviðurskipti og onnur avgjöld sum ikki eru samsvandi tey dansku ein orsök til at pensjónirnar eru ymiskar.

Málið er nú farið til 2. viðgerð uttan nevndarviðgerð.

Róðan, sum Jákup Lindenskov helt, er henda:

Í forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser for Færøerne om sociale ydelser er indeholdt en regulering af folkepensionerne og invalidepensionerne på Færøerne, således at de færøse

pensioner kommer til at svare til satserne, i det øvrige rige pr. 1. januar 1979.

Satserne for grundbeløbet og pensionstillæg til samgifte pensionister vil efter forslaget udgøre 150% af satserne for enlige; der vil således ske en tilnærmelse af ægteskabs-pensionerne til det dobbelte af pensionen til en enlig.

En månedlig pension til et ægtepar (grundpensj./ tillæg) udgør pr. 1/4 1982 kr. 3.589,— f.t., efter foreliggende forslag vil pensionen blive forøjet til kr. 4.226 d.v.s. en forøjeelse på 17,7%. For en enlig udgør den nugældende forslag vil pensionen blive forøjet til kr. 2.440,— månedlig efter forslaget forøjes den til kr. 2.801,— eller med 14,8%.

På Socialdemokratiets vegne skal jeg anbefale forslaget, der efter ordlyden vil få virkning tilbagevirkende til den 1. april 1982.

Forslaget vil for året 1982 medføre en merudgift for staten på 7,4 mio. kroner, for året 1983 9,9 mio. De samlede udgifter til forøjeelserne vil udgøre 15 mio. kroner for 1982 og 20,4 mio. kroner for året 1983. Ifølge gældende lov fordeles udgifterne til pensionslovene for Færøerne med 50% til staten og 50% til den færøse landskasse.

Det anføres i socialministerens skriftlige fremsættelse af lovforslaget af 21. april 1982, at det færøse Lagting

har givet tilslutning til at lovforslaget søges fremmet — vedtagelsen blev fremmet i Lagtinget 31. marts 1982.

Det forberedende arbejde til lovændringer eller loviniciativer på det sociale område vedrørende Færøerne behandles i et særligt udvalg, et udvalg der går tilbage til 1959. Forslaget, som vi nu behandler, indebærer en forøjeelse af pensionsatserne, der i realiteten i var færdigbehandlet allerede i 1980.

Det er med beklagelse, at jeg må konstatere, at landstyre, der tiltrådte ved årsskiftet 1980/81 har behandlet denne sag på en yderst langsom og utilfredsstillende måde. Forslaget kunne være fremmet med virkning fra den 1. april 1981.

Men årsagen til, at forslaget først nu behandles her i Folketinget må således alene tilskrives det færøse landstyre. Og det beklager jeg.

Men med dette lovforslag vil en tiltrængt ajourføring af pensionsatserne og dermed en justering af pensionisternes økonomiske kår være en realitet. Ajourføringen vil delvis udligne et efterslæb, dels afhjælpe en hvis udulning af pensionerne, der er opstået af en ikke fuldtud kompenseret pristalsregulering.

Der bør også nævnes, at der til de dårligst stillede pensionister ydes et særligt brændselsstøt for 1982 på

1200 kr., der fuldtud dækker af landskassen.

Brændselsudgifterne varierer ikke ret meget på de forskellige årstider, da de klimatiske forhold medfører, at man må opvarme boligerne året rundt.

Samtidig med pensionssatsernes regulering vil det teknisk også være nødvendigt at justere lov for Færøerne om den offentlige sygeforsikring — til nogens glæde og andres undren har vi på Færøerne bibeholdt det gamle danske sygekassesystem.

Og ligeledes også en ændring af teknisk art i loven for

Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere. Disse tekniske ændringer medfører dog ikke merudgifter for staten.

Jeg retter en tak til socialministeren for fremsættelse af lovforslaget — ligeledes til regeringen for vist velvilje.

Og jeg anbefaler iøvrigt forslaget til velvillig behandling i tinget.

Aftaná takkaði nýggi sosialmálaráðharrin, Bent Rold Andersen, fyri, at so at siga allir flokkar kundu taka undir við fyrsta málinum hjá honum sum sosialmálaráðharrin.

Fótarøkt til pensionistar

Av Ellisheiminum í Havn frættist, at har er sett á stovn fótarøkt. Í fyrstuni var henda tænasta bert fyri tey folk, sum bøgva á Ellisheiminum, men nú hevur býráðið jættað, at eisini pensionistar, sum bøgva í býnum, skulu fáa fótarøkt, móti at gjalda kr. 15,— fyri viðgerðina.

Leivur Johannesen, formaður í Sosialu nevnd býráðsins sigur at undirtøkan millum tey eldru á Ellisheiminum var stór beinavegin, og ta tey, sum eru um tey eldru siga, hvussu gagnligt tað er, at tey, sum eru komin upp í árinu, serliga fáa fótarøkt, avgjordi sosiala nevnd, at søkja um stuðul, so allir pensionistar í Havnini fingi bði, at leita sær fótarøkt á Ellisheiminum.

Ta tað annars kostar kr. 90,— at fáa slíka viðgerð, er greitt, at hetta tilboðið hevur virði fyri pensionistar, sum annars ikki hava so nógvur pengar at brúka til sín sjálvs, sigur Leivur.

Fótarøktin hevur til húsa í kjallarahæddini á Ellisheim-

inum, sum nú er liðug umvæld. Umframt fótarøkt er har eisini ein háfríðkanarstova, sum verður nýtt av teimum, sum bøgva á Ellisheiminum.

— Tá vit vita, hvussu nógv tað hevur at tyða fyri eldri folk, at tey fáa góða røkt, so hava vit eisini umhugað, at seta á stovn ergo-terapi í kjallarahæddini á Ellisheiminum, men hetta er kortini enn bert á byrjunarstigi, sigur Leivur og skoytir uppi, at nógv eldri folk eru ógvuliga einsamøll, og tí hava brúk fyri at koma út at tosa við onnur og at fáa viðgerð á ymsan hátt, so er hetta avgjørt nakað, sum sosiala nevnd eisini arbeiða fram móti.

Hvussu nógv kostar tað at geva fótarøkt fyri ein biligan penga?

— Tá talan er um fótarøktina, so verður upphæddin arliga mett til umleið kr. 20.000 árliga, so hetta er upphæddið múnar meir enn hon kostar, sigur Leivur Johannesen at enda.